

Rychlost jízdy

Jednou z hlavních příčin dopravních nehod s velmi závažnými následky je nepřiměřená rychlost jízdy.

Pravidla silničního provozu (zákon č. 361/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů) obecně stanoví nejvyšší povolené rychlosti pro druh vozidla a různé pozemní komunikace. Takto stanovený rychlostní limit však neznamena, že bude v každé situaci přiměřený.

Odpověď na otázku *Jaká rychlost je přiměřená* dává celkem pregnantně první odstavec § 18 zákona o silničním provozu:

§ 18

Rychlost jízdy

(1) Rychlost jízdy musí řidič přizpůsobit zejména svým schopnostem, vlastnostem vozidla a nákladu, předpokládanému stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace, její kategorii a třídě, povětrnostním podmínkám a jiným okolnostem, které je možno předvídat; smí jet jen takovou rychlostí, aby byl schopen zastavit vozidlo na vzdálenost, na kterou má rozhled.

Zde jsou uvedeny okolnosti, které by měl řidič předvídat a kterým musí přizpůsobit rychlost jízdy. Výslovně je pak řidiči stanovena povinnost, že smí jet jen takovou rychlostí, aby byl schopen zastavit vozidlo na vzdálenost, na kterou má rozhled. Za snížené viditelnosti lze za takovou vzdálenost považovat vzdálenost, na jakou je pozemní komunikace osvětlena světlomety v daném okamžiku užitými na vozidle. Při nesnížené viditelnosti tuto vzdálenost zkracuje blízkost nepřehledné zatáčky, vrchol stoupání apod.

Dopravně technickým stavem dálnice, silnice nebo místní komunikace se podle § 26 odst. 4 zákona č. 13/1997 Sb. rozumí jejich technické znaky (příčné uspořádání, příčný a podélný sklon, šířka a druh vozovky, směrové a výškové oblouky) a začlenění pozemní komunikace do terénu (rozhled, nadmořská výška).

Povětrnostními situacemi a jejich důsledky, které mohou podstatně zhoršit nebo přerušit sjízdnost, jsou podle § 26 odst. 5 zákona č. 13/1997 Sb. vánice a intenzivní dlouhodobé sněžení, vznik souvislé námrazy, mlhy, oblevy, mrznoucí déšť, vichřice, povodně a přívalové vody a jiné obdobné povětrnostní situace a jejich důsledky.

Rychlost jízdy je omezena jak nejvyššími rychlostními limity stanovenými zákonem o silničním provozu, tak i povolenou rychlostí jízdy, stanovenou technickými předpisy. Nikde však není nařazeno, že řidič musí jet jen nejvyšší povolenou nebo „technickou“ rychlostí. Záleží nejen na jeho praxi, ale i na povětrnostních podmínkách, jakou rychlost v daném úseku pozemní komunikace a v daný čas zvolí, s ohledem na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích (LEITNER, M., LUKÁŠEK, V., KOPECKÝ, Z.: Praha 2001, s. 77).

V dalších částech se budeme zabývat obecnou úpravou rychlostních limitů (stanovených zákonem o silničním provozu) a místní úpravou (dopravními značkami).

Obecná úprava nejvyšší dovolené rychlosti

Zákon o silničním provozu č. 361/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, stanoví obecnou úpravou nejvyšší dovolené rychlosti pro konkrétní druh vozidla a pozemní komunikaci. Rozlišuje motorová vozidla o maximální přípustné hmotnosti nepřevyšující 3 500 kg a autobus a jiná motorová vozidla. Jiné rychlostní limity platí pro dálnici nebo silnici pro motorová vozidla a zásadně se rozlišuje jízda v obci a mimo obec.

Nejvyšší dovolené rychlosti – zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

§ 18:

(...)

(3) Řidič motorového vozidla o maximální přípustné hmotnosti nepřevyšující 3 500 kg a autobusu smí jet mimo obec rychlostí nejvýše 90 km.h⁻¹; na dálnici a silnici pro motorová vozidla rychlostí nejvýše 130 km.h⁻¹. Řidič jiného motorového vozidla smí jet rychlostí nejvýše 80 km.h⁻¹.

(4) V obci smí jet řidič rychlostí nejvýše 50 km.h⁻¹, a jde-li o dálnici nebo silnici pro motorová vozidla, nejvýše 80 km.h⁻¹.

V tomto odstavci jsou stanoveny nejvyšší dovolené rychlosti pro jízdu v obci. Není však stanoveno, že vždy a za všech okolností musí řidič jet touto rychlostí. Volba přiměřené rychlosti bude vycházet z mnoha okolností, které musí řidič brát při jízdě na zřetel, např. zkušenost řidiče, technický stav vozidla, povětrnostní podmínky, hustota provozu na pozemní komunikaci, stavební a dopravně technický stav pozemní komunikace (LEITNER, M., LUKÁŠEK, V., KOPECKÝ, Z.: Praha 2001, s. 78).

				
Motorové vozidlo do 3 500 kg a autobus	90 km.h⁻¹	130 km.h⁻¹	50 km.h⁻¹	80 km.h⁻¹
Jiné motorové vozidlo	80 km.h⁻¹	80 km.h⁻¹		

Nejvyšší dovolené rychlosti pro všechna vozidla se vztahují i pro jízdu před železničním přejezdem a jeho přejíždění. Stanoveny jsou v § 28 zákona o silničním provozu:

§ 28

(...)

(3) Ve vzdálenosti 50 m před železničním přejezdem a při jeho přejíždění smí řidič jet rychlostí nejvýše 30 km.h⁻¹. Svítí-li přerušované bílé světlo signálu přejezdového zabezpečovacího zařízení, smí 50 m před železničním přejezdem a při jeho přejíždění jet rychlostí nejvýše 50 km.h⁻¹. Při přejíždění železničního přejezdu nesmí řidič zbytečně prodlužovat dobu jeho přejíždění.

Uvedenými nejvyššími dovolenými rychlostmi lze jet pouze za předpokladu, že to nebude na úkor bezpečné jízdy přes přejezd. V zájmu bezpečnosti drážního a silničního provozu se stanoví též povinnost řidiče zbytečně neprodužovat dobu přejíždění přejezdu (BUŠTA, P., KNĚŽÍNEK, J., SEIDL, A.: Praha 2011, s. 57).

Rychlostní limity jsou stanoveny i pro jízdu se sněhovými řetězy, pro vlečení motorových vozidel a provoz v obytné a pěší zóně:

§ 18

(...)

(8) Při použití sněhových řetězů na vozidle smí jet řidič rychlostí nejvýše 50 km.h⁻¹.

Stanovení nejvyšší dovolené rychlosti vyplývá ze specifčnosti užití sněhových řetězů a má přispět nejen k ochraně pozemní komunikace, ale i k ochraně vozidla (LEITNER, M., LUKÁŠEK, V., KOPECKÝ, Z.: Praha 2001, s. 78).

§ 34

(1) Při vlečení motorového vozidla se smí jet rychlostí nejvýše 60 km.h⁻¹.

Jde o vlečení motorového vozidla, které se pro poruchu nebo z jiných důvodů nemůže pohybovat vlastní silou. Nelze jej tedy zaměňovat se spojováním vozidel do jízdní soupravy, které vymezuje § 2 písm. i). Vzhledem k vyšším nárokům na řidiče vlečeného

i vlečného vozidla, odchylnou techniku jízdy a především v zájmu bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích je pro vlečení limitována rychlost (BUŠTA, P., KNĚŽÍNEK, J., SEIDL, A.: Praha 2011, s. 61).

§ 39

(...)

(5) V obytné zóně a pěší zóně smí řidič jet rychlostí nejvýše 20 km.h⁻¹. Přitom musí dbát zvýšené ohleduplnosti vůči chodcům, které nesmí ohrozit; v případě nutnosti musí zastavit vozidlo (...).

Nízká hranice nejvyšší dovolené rychlosti je předpokladem bezpečnosti provozu v zóně. Stanoveným podmínkám nejlépe vyhovuje rychlost jízdy odpovídající rychlosti chůze (BUŠTA, P., KNĚŽÍNEK, J., SEIDL, A.: Praha 2011, s. 64).

			
	60 km.h⁻¹	50 km.h⁻¹	20 km.h⁻¹

Zákon o silničním provozu současně zakazuje náhlé snížení rychlosti a náhlé zastavení vozidla nebo omezování plynulosti silničního provozu bezdůvodně pomalou jízdou a pomalým předjížděním:

§ 18

(...)

(2) Řidič nesmí

a) snížit náhle rychlost jízdy nebo náhle zastavit, pokud to nevyžaduje bezpečnost provozu na pozemních komunikacích,

b) omezovat plynulost provozu na pozemních komunikacích, zejména bezdůvodně pomalou jízdou a pomalým předjížděním.

Pomalé předjíždění je nebezpečné jak pro řidiče předjíždějícího vozidla, tak i pro řidiče protijedoucího vozidla, protože malý rozdíl mezi rychlostí předjížděného a předjíždějícího vozidla značně prodlužuje vzdálenost potřebnou k předjetí a tím i čas potřebný k předjetí (LEITNER, M., LUKÁŠEK, V., KOPECKÝ, Z.: Praha 2001, s. 78).

Místní a přechodná úprava provozu na pozemních komunikacích – nejvyšší dovolená rychlost jízdy

Definici obecné, místní a přechodné úpravy provozu na pozemních komunikacích stanoví zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, v § 61:

- (1) Obecná úprava provozu na pozemních komunikacích je stanovena tímto zákonem.
- (2) Místní úprava provozu na pozemních komunikacích je úprava provozu na pozemních komunikacích provedená dopravními značkami, světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály nebo dopravními zařízeními.

Příklad místní úpravy provozu na pozemních komunikacích. V úseku mimo obec je rychlost jízdy dopravní značkou snížena na $70 \text{ km}\cdot\text{h}^{-1}$, v obci na $30 \text{ km}\cdot\text{h}^{-1}$:

Příklad místní úpravy provozu na pozemních komunikacích. V obci je rychlost jízdy dopravní značkou zvýšena na $60 \text{ km}\cdot\text{h}^{-1}$, resp. na $70 \text{ km}\cdot\text{h}^{-1}$:

Snížení nebo **zvýšení** nejvyšší dovolené rychlosti místní úpravou provozu na pozemních komunikacích upravuje zákon o silničním provozu v § 18:

(...)

(6) Místní úpravou provozu na pozemních komunikacích podle § 61 odst. 2 lze nejvyšší dovolenou rychlost podle odstavců 3 a 4 snížit.

Nejnižší dovolená rychlost není stanovena, avšak možnost případného zvýšení je omezena zákonem (LEITNER, M., LUKÁŠEK, V., KOPECKÝ, Z.: Praha 2001, s. 78).

(7) Místní úpravou provozu na pozemních komunikacích podle § 61 odst. 2 lze nejvyšší dovolenou rychlost podle odstavce 4 zvýšit, maximálně však o 30 km.h⁻¹.

Ke zvýšení nejvyšších dovolených rychlostí dochází nejčastěji v úsecích pozemních komunikací, kde nedochází ke střetu pěšího provozu s provozem vozidel, na rovných přehledných úsecích apod., zvláště v okrajových částech větších aglomerací. Pozemní komunikace jsou převážně konstrukčně řešeny jako komunikace s více jízdními pruhy v jednom směru jízdy (Tamtéž, s. 78).

---

(3) Přechodná úprava provozu na pozemních komunikacích je úprava provozu na pozemních komunikacích provedená přenosnými dopravními značkami svislými, přechodnými dopravními značkami vodorovnými, světelnými signály a dopravními zařízeními.

Přenosnou svislou dopravní značkou se rozumí dopravní značka umístěná na červenobíle pruhovaném sloupku (stojánku) nebo na vozidle (§ 62 odst. 2). Co se rozumí přechodnými dopravními značkami vodorovnými, kterými se stanoví přechodná úprava provozu na pozemních komunikacích, zákon neupravuje. Podle § 16 odst. 2 vyhlášky č. 30/2001 Sb. přechodné vodorovné dopravní značky vyjadřující čáry nebo šipky nebo označující přechody pro chodce nebo jízdní pruhy pro cyklisty jsou vyznačeny žlutou nebo oranžovou barvou (BUŠTA, P., KNĚŽÍNEK, J., SEIDL, A.: Praha 2013, s. 93).

Jaké jsou vztahy mezi obecnou, místní a přechodnou úpravou provozu?

§ 76 zákona č. 361/2000 Sb.:

(1) Místní úprava provozu na pozemních komunikacích je nadřazená obecné úpravě provozu na pozemních komunikacích. Přechodná úprava provozu na pozemních komunikacích je nadřazena místní i obecné úpravě provozu na pozemních komunikacích.

Úprava provozu na pozemních komunikacích provedená dopravními značkami, světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály nebo dopravními zařízeními je tak nadřazena úpravě provozu stanovené tímto zákonem. Těmto úpravám je

nadřazena přechodná úprava provozu na pozemních komunikacích, tj. úprava provedená přenosnými dopravními značkami svislými, přechodnými dopravními značkami vodorovnými (...).

Vztah nadřazenosti může připadat v úvahu především tehdy, jsou-li prvky tohoto vztahu vzájemně si odporující (BUŠTA, P., KNĚŽÍNEK, J., SEIDL, A.: Praha 2013, s. 105).

(2) Svislé stálé dopravní značky jsou nadřazeny vodorovným dopravním značkám.

(3) Přechodné vodorovné dopravní značky jsou nadřazeny stálým vodorovným dopravním značkám.

(4) Přenosné svislé dopravní značky jsou nadřazeny všem dopravním značkám.

(...)

Příklad přechodné úpravy provozu na pozemních komunikacích. Přechodnou svislou dopravní značkou je rychlost snížena z důvodu práce na silnici, nerovnosti vozovky, zúžení vozovky. Oranžovou barvou je vyznačena přechodná vodorovná dopravní značka:

Nejvyšší dovolená rychlost se upravuje i dopravními značkami **proměnnými**.

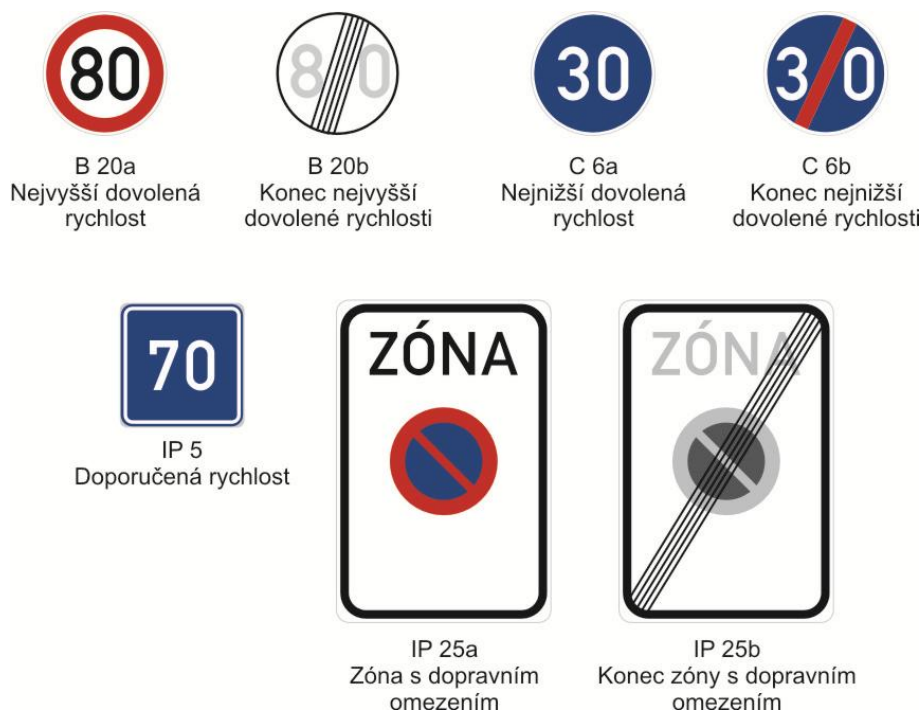
§ 62

(2) Svislé dopravní značky jsou stálé, proměnné a přenosné. Proměnná svislá dopravní značka je dopravní značka, jejíž činná plocha se může měnit. Přenosnou svislou dopravní značkou se rozumí dopravní značka umístěná na červenobíle pruhovaném sloupku (stojánku) nebo na vozidle.

Další dopravní značky vztahující se k rychlosti jízdy:

Vyhláška č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích:

Význam dopravní značky č. C 6a „Nejnižší dovolená rychlost“ stanoví § 10 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 30/2001 Sb.:

„Nejnižší dovolená rychlost“ (č. C 6a), která přikazuje řidiči jet nejméně rychlostí v kilometrech za hodinu vyjádřenou číslem na značce; to neplatí, pokud by takovou rychlost vylučovaly provozní podmínky, například intenzita provozu, překážka provozu, nebo pokud by taková rychlost ohrožovala bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, například za mlhy nebo jiných nepříznivých povětrnostních podmínek; značka ukončuje platnost předcházející značky č. C 6a s jiným údajem na značce.

Význam dopravní značky č. IP 5 „**Doporučená rychlost**“ stanoví § 11 odst. 1 písm. e) vyhlášky č. 30/2001 Sb.:

„Doporučená rychlost“ (č. IP 5), která vyjadřuje číslem uvedeným na značce doporučenou rychlost v kilometrech za hodinu; značka ukončuje platnost jiné značky č. IP 5 s jiným údajem na značce.

U dopravních značek č. IP 25a „**Zóna s dopravním omezením**“ a č. IP 25b „**Konec zóny s dopravním omezením**“ je ve vyhlášce č. 30/2001 Sb. v základním vyobrazení dopravních značek použit zákaz stání. Význam těchto dopravních značek uvádí § 12 odst. 1 písm. gg):

„Zóna s dopravním omezením“ (č. IP 25a) a „Konec zóny s dopravním omezením“ (č. IP 25b), které označují oblast (část obce apod.), kde platí nebezpečí, zákaz nebo omezení vyplývající z užitých symbolů značky nebo značek, pokud místní úpravou provozu na pozemních komunikacích uvnitř oblasti není stanoveno jinak; dopravní omezení týkající se jen určitých vozidel, doby apod. se vyznačuje ve spodní části značek vhodným nápisem nebo symbolem.

Doporučená rychlost a zóna s omezením rychlosti pro určitý druh vozidel:

Překročení nejvyšší dovolené rychlosti

Nedodržování nejvyšší dovolené rychlosti stanovené zákonem nebo dopravní značkou je považováno za přestupek. Za tento přestupek se uloží peněžitá pokuta, udělují se body a lze uložit i zákaz řízení motorových vozidel. Popis přestupku, výši pokuty, počet bodů a případnou další sankci obsahuje § 125c zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu.

§ 125c

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích

(...)

f) při řízení vozidla

(...)

2. překročí nejvyšší dovolenou rychlost v obci o 40 km.h^{-1} a více nebo mimo obec o 50 km.h^{-1} a více,

Za tento přestupek se uloží

- pokuta od 5 000 Kč do 10 000 Kč
- zákaz činnosti od šesti měsíců do jednoho roku;
- započítává se 5 bodů.

Bodové hodnocení

5

Překročení nejvyšší dovolené rychlosti stanovené zákonem nebo dopravní značkou o 40 km.h^{-1} a více v obci nebo o 50 km.h^{-1} a více mimo obec.

3. překročí nejvyšší dovolenou rychlost v obci o 20 km.h^{-1} a více nebo mimo obec o 30 km.h^{-1} a více,

Za tento přestupek se uloží

- pokuta od 2 500 Kč do 5 000 Kč;
- pokuta od 2 500 Kč do 5 000 Kč a zákaz činnosti od šesti měsíců do jednoho roku se uloží tomu, kdo tento přestupek spáchal v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců dvakrát a vícekrát.
- v blokovém řízení se za tento přestupek uloží pokuta do 2 500 Kč;
- započítávají se 3 body.

3

Překročení nejvyšší dovolené rychlosti stanovené zákonem nebo dopravní značkou o 20 km.h^{-1} a více v obci nebo o 30 km.h^{-1} a více mimo obec.

4. překročí nejvyšší dovolenou rychlost v obci o méně než 20 km.h^{-1} nebo mimo obec o méně než 30 km.h^{-1} ,

Za tento přestupek se uloží

- pokuta od 1 500 Kč do 2 500 Kč.
- v blokovém řízení se za tento přestupek uloží pokuta do 1 000 Kč;
- započítávají se 2 body.

2

Překročení nejvyšší dovolené rychlosti stanovené zákonem nebo dopravní značkou o více než 5 km.h^{-1} a méně než 20 km.h^{-1} v obci nebo o více než 10 km.h^{-1} a méně než 30 km.h^{-1} mimo obec.

Příliš rychlá jízda...

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/305601-nejtragictejsi-nehodu-roku-vcera-nejspis-zavinila-prilis-rychla-jizda/#galleria>

